

Vlindersnelweg Utrecht-Amersfoort op komst

(door Frank Flipppo) - Een kilometersbrede baan bloemengeuren van 25 kilometer lang, die de binnensteden van Amersfoort en Utrecht verbindt met zwermen veelkleurige vlinders. Een heus plan dat volgend jaar wordt uitgevoerd en waarvoor de eerste vlindertuinen en bloembakken al klaar zijn.

Het idee van de vlinderroute komt uit 'Vlinderstad' Amersfoort. Gemeente en provincie Utrecht zijn enthousiast, burgemeester Brouwer is beschermvrouwe.

Vlindervriendelijk

De vlinderbaan zal alleen voor vlinders als 'baan' herkenbaar zijn. En voor ecologen die in een brede strook tussen de twee steden de vlindervriendelijke voorzieningen kunnen markeren. Vlindervrienden zijn nu al begonnen. Juli en augustus zijn namelijk topmaanden voor de vlinder. Onderzoeker Kars Veling: "Je hebt soorten die wel drie keer per jaar vlinders voortbrengen, maar veel vlinders hebben maar één generatie per jaar en de vlinderfase beleven ze dan twee weken in hartje zomer, waarin alles moet gebeuren."

Tot 2007 moeten veel wegbermen, tuinen, natuurgebieden, spoordijken en oevers vlindervriendelijk worden, afgewisseld met speciale tuinen. Veling: "Het hoeven geen grootse ingrepen te zijn. Ook de bakker op de hoek kan meedoen. Een bloembak buiten hangen kan al voldoen. Als vlinders maar om de zoveel tijd ergens kunnen neerstrijken."

Buddleia's

Dierenpark Amersfoort en gemeente Amersfoort bedachten het. De dieren-tuin omdat die meer aandacht wil besteden aan inheemse diersoorten, de

gemeente omdat van bovenaf Amersfoort op een vlinder lijkt. Natuurbeschermers zijn blij, want de vlinderstand lijdt al een halve eeuw onder de gevolgen van vervuiling, industriële landbouw en verstedelijking. Provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht en Amersfoort steken ieder € 5000,- in het project. Onderzoeker Kars Veling: "Er is al een stichting, De Vlinderbaan, die de tussenliggende gemeentes gaat benaderen en ook terreinbeheerders, bijvoorbeeld golfbanen en militaire oefenterreinen. Golfbanen kunnen de gedeeltes buiten de greens aantrekkelijker maken voor vlinders. Bedrijven kunnen vlindervriendelijke tuinen aanleggen met bijvoorbeeld vuilboom-pjes en Buddleia's. We hopen op een 'zwaan kleef aan' - effect, zodat het idee elders in Nederland en misschien internationaal aanslaat. We voeren nu al acties uit rond bijvoorbeeld het milieu-educatiecentrum in de Amersfoortse wijk Schothorst, en ook in de stad Utrecht, bijvoorbeeld de Botanische Tuinen."

Kommavlinder

Waar gaan vlinders graag zitten?

"Op bloeiende planten, maar ook op plekken die enige tijd ongemoeid worden gelaten en waar ze zich kunnen voortplanten en de rupsen kunnen eten. Rupsen zitten op dezelfde planten als de latere vlinders. Vaak staan die in ongemaaide wegbermen. Gewone plan-

ten als brandnetels en rolklaver. Het beste kun je het verst van de weg gelegen bermgedeelte het langst te laten staan, dan kunnen eitjes, rupsen en poppen daar verblijven."

Een vlinderbaan kan naast gewone vlinders ook het voortbestaan veilig stellen van zeldzame soorten zoals het heideblauwtje en de kommavlinder, die je nog steeds tegen komt op de Utrechtse Heuvelrug. Maar hoe krijg je voor elkaar dat vlinders tot in de binnensteden door vliegen?

Veling: "Je kunt nooit iets afdwingen of garanderen, dat vind ik ook het mooie van de natuur. Maar vlinders kunnen bijvoorbeeld via oevers van grachten en sloten doordringen. Dat zijn vaak prima ecologische corridors. Laatst werd tijdens een rondvaart in Amersfoort aan alle mensen met huizen die uitkomen op de gracht, vlinderstruiken aangeboden. En dat voorbeeld van de bakker geldt ook voor de binnenstad."

En die ene vlinder die van de Dom naar de Lange Jan vliegt?

"Een individuele vlinder zal niet van binnenstad naar binnenstad vliegen. Maar je kunt ook denken in generaties; vlinderpopulaties die langzaam opschuiven langs de route. Rups hier, vlinder daar, eitjes en opnieuw rupsen weer een eindje verder. In vijf á zes generaties kan dan vanuit Utrecht Amersfoort zijn bereikt." Maar het project biedt ook bescherming aan soorten die veel honkvaster zijn en dat zijn nu juist de biotoopgebonden, zeldzame soorten zoals de kommavlinder en het heideblauwtje, dat je alleen maar vindt op schrale heidegrond."

Mei 2003 is de officiële start van het project Vlinderbaan; in 2007 moet hij er liggen.

